

**T.C.**  
**KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI**  
**Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu**  
**KARAR**

**76.00.158**  
**Toplantı Yeri**  
**KARS**

**Toplantı Tarihi ve No: 25.08.2025-348**  
**Karar Tarihi ve No: 25.08.2025-4547**

Iğdır İli, Merkez İlçesi, Suveren Köyü, Kamu Orta Malına ait 2047 parsel ile kadastro harici alanda yer alan Uti Kalesi ve Yerleşim Alanı'nın I. ve III. Derece Arkeolojik Sit olarak tescil edilmesi, sit sınırlarının belirlenmesi, tescil fişinin hazırlanması ve sit alanı Geçiş Dönemi Koruma Esasları ve Kullanma Şartlarının belirlenmesi taleplerine ilişkin; Iğdır İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 03.06.2025 tarihli ve 6812617 sayılı yazısı ve ekleri, taşınmazlara yönelik güvenlik önlemlerinin alınması ve kurum zararının tespitine dair Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 12.06.2025 tarihli 6861947 sayılı yazısı ile kurum görüş taleplerine dair 16.06.2025 tarihli ve 6869302 sayılı yazısı, Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarının 01.08.2025 tarih ve 3613720 sayılı raporu okundu. Konu ile ilgili bilgi ve belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Iğdır İli, Merkez İlçesi, Suveren Köyü, Kamu Orta Malına ait 2047 parsel ile kadastro harici alanda yer alan Uti Kalesi ve Yerleşim Alanı'na yönelik Iğdır İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün talep yazısı doğrultusunda Kurul Müdürlüğü uzmanlarınca yapılan yerinde incelemede; bahse konu Uti Kalesi ve Yerleşim Alanı'nın 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 6 ncı maddesinde belirtilen özellikleri taşıdığı anlaşıldığından aynı Kanunun Tespit ve Tescil ile ilgili 7 nci maddesi ve Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik uyarınca I. Derece Arkeolojik Sit olarak, çevresinin ise III. Derece Arkeolojik Sit olarak tesciline, sit sınırlarının ekte yer alan koordinatlı krokide düzenlediği şekilde belirlenmesine, bu doğrultuda hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna,

- Söz konusu Iğdır İli, Merkez İlçesi, Suveren Köyü, Kamu Orta Malına ait 2047 parselin tapu kütüğünün beyanlar hanesine ilgili Tapu Müdürlüğü'nce "*Bir Kısım I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanında Kalmaktadır.*" şerhinin konulmasına ve sonucundan Kurul Müdürlüğüne bilgi verilmesine,

- Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 05.11.1999 tarih ve 658 sayılı ilke kararı doğrultusunda;

**Uti Kalesi ve Yerleşim Alanı'nın I. Derece Arkeolojik Sit Alanı Koruma ve Kullanma Koşullarının:**

- I. *Korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanlarıdır. Bu alanlarda, kesinlikle hiçbir yapılaşmaya izin verilmemesine, imar planlarında aynen korunacak sit alanı olarak belirlenmesine, bilimsel amaçlı kazıların dışında hiçbir kazı yapılamayacağına, ancak;*
- a) *Resmi ve özel kuruluşlarca zorunlu durumlarda yapılacak alt yapı uygulamaları için müze müdürlüğü'nün ve varsa kazı başkanının görüşüyle konunun koruma kurulunda değerlendirilmesine,*
  - b) *Yeni tarımsal alanların açılmamasına, yalnızca sınırlı mevsimlik tarımsal faaliyetlerin devam edebileceğine, koruma kurullarınca uygun görülmesi halinde seracılığa devam edilebileceğine,*
  - c) *Höyük ve tümülüslerde toprağın sürülmesine dayanan tarımsal faaliyetlerin kesinlikle yasaklanmasına, ağaçlandırmaya gidilmemesine, yalnızca mevcut ağaçlardan ürün alınabileceğine,*
  - d) *Taş, toprak, kum vb. alınmamasına, kireç, taş, tuğla, mermer, kum, maden vb. ocakların açılmamasına, toprak, curuf, çöp, sanayi atığı ve benzeri malzeme dökülmemesine,*
  - e) *Bu alanlar içerisinde yer alan ören yerlerinde gezi yolu düzenlemesi, meydan tanzimi, açık otopark, WC, bilet gişesi, bekçi kulübesi gibi ünitelerin koruma kurulundan izin alınarak yapılabileceğine,*

**T.C.**  
**KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI**  
**Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu**  
**KARAR**

**76.00.158**  
**Toplantı Yeri**  
**KARS**

**Toplantı Tarihi ve No: 25.08.2025-348**  
**Karar Tarihi ve No: 25.08.2025-4547**

- f) *Bu alanlar içerisinde bulunan ve günümüzde halen kullanılan umuma açık mezarlıklarda sadece defin işlemlerinin yapılabileceğine,*  
g) *Taşınmaz kültür varlıklarının mahiyetine tesir etmeyecek şekilde ilgili koruma kurulundan izin almak koşuluyla birleştirme (tevhit) ve ayırma (ifraz) yapılabileceğine, şeklinde belirlenmesine,*

**Uti Kalesi ve Yerleşim Alanı'nın III. Derece Arkeolojik Sit Alanının Koruma ve Kullanma Koşullarının ise:**

- 1) Bu alanlarda Belediyesince veya Valilikçe inşaat izni verilmeden önce, ilgili Müze Müdürlüğü uzmanları tarafından sondaj kazısı gerçekleştirilerek, sondaj sonuçlarına ilişkin raporun, kültür varlığının bulunması halinde varsa kazı başkanının görüşleri ile birlikte Müze Müdürlüğünce koruma kuruluna iletilip Kurul kararı alındıktan sonra uygulamaya geçilebilir.
- 2) Yeni yapılanma ve ilave yapılanmalarda parseldeki yapı büyüklüğü ve mevcut yapılara yapılacak ek yapılar Kurul tarafından değerlendirilir.
- 3) Yapılar tek katlı olup çatı katı yapılamaz ve eğimden kat kazanılamaz.
- 4) Su basman yüksekliği en fazla 1 metredir.
- 5) Yeni yapılarda üst örtü çatı veya düz dam şeklinde yapılabilir.
- 6) Kapı ve pencere doğramalarında ahşap veya ahşap görünümlü malzeme kullanılabilir.
- 7) Resmi veya özel kuruluşlarca yapılacak olan teknik altyapı hizmetlerine (kanalizasyon, içme suyu, enerji nakil hattı, telefon hattı, boru hattı, teleferik, açık otopark vb) dair uygulamalar, Müze Müdürlüğünün denetiminde ve Koruma Kurulu izni ile yapılabilir.
- 8) Su kuyusu, fosseptik çukuru gibi hafriyata gerektiren uygulamalar için Müze Müdürlüğünce hazırlanmış sondaj kazısı sonuç raporu ile Koruma Kurulundan izin alınması zorunludur.
- 9) Geçiş dönemi yapılaşma koşulları ile açıklık getirilmemiş hususlarda Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlanana kadar Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu kararına göre uygulama yapılır. Şeklinde belirlenmesine,

-2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda belirlenen süre zarfında I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanının Koruma Amaçlı İmar Planının ilgili idaresince hazırlanarak değerlendirilmek üzere Kurulumuza sunulmasına,

**T.C.**

**KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI**  
**Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu**  
**KARAR**

**Toplantı Tarihi ve No: 25.08.2025-348**  
**Karar Tarihi ve No: 25.08.2025-4547**

**76.00.158**  
**Toplantı Yeri**  
**KARS**

- I. ve III. Derece Arkeolojik Sit içinde kaçak kazı çalışması yaparak alana fiziki müdahalede bulunanlar hakkında 2863 sayılı Kanunun 9. ve 65. Maddeleri gereğince ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına, kaçak kazı çukurlarının davanın seyri doğrultusunda ilgili Müze Müdürlüğü denetiminde ve ilgili İdare imkanlarıyla kapatılmasına,

-I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanına yönelik her türlü fiziki ve inşai (tevhid, ifraz, kazı, sondaj, onarım, vb.) müdahale öncesi Koruma Bölge Kurulundan izin alınmasına ve izinsiz müdahalelere karşı gerekli güvenlik tedbirlerinin ilgili idarelerce alınmasına;

Karar verildi.